

سفر چهارم

www.ketab.ir

سرشناسه: تهرانی، مرتضی، ۱۳۹۷ - ۱۳۱۶

عنوان و نام پدیدآور: سفر چهارم: پرسش‌ها و پاسخ‌ها از آیت‌الله حاج آقا مرتضی تهرانی / تنظیم و ویرایش گروه فرهنگی ام‌ابیها سلام‌الله‌علیها؛ به همت حسین کاظمی خادم.

مشخصات نشر: تهران، دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله حاج آقا مرتضی تهرانی، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۸۵۵-۵-۵

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: اخلاق عملی، پرسش‌ها و پاسخ‌ها

شناسه افزوده: کاظمی خادم، حسین، ۱۳۵۸

شناسه افزوده: گروه فرهنگی ام‌ابیها سلام‌الله‌علیها

رده‌بندی کنگره: BP۱۱

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۰۲

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۸۵۲۴۷۹۱

سفر چهارم

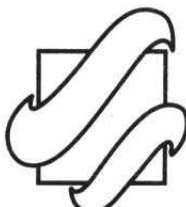
پرسش‌ها و پاسخ‌ها از آیت‌الله حاج آقا مرتضی تهرانی
تنظیم، ویرایش و صفحه‌آرایی: گروه فرهنگی ام‌ابیها سلام‌الله‌علیها
ناشر: دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله حاج آقا مرتضی تهرانی

چاپخانه: چاپ تک

نوبت چاپ: اول

سال نشر: پاییز ۱۴۰۰

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

دفتر حفظ و نشر آثار
آیت‌الله العظمی المرتضی العین

مرکز پخش: تهران، خیابان پانزده خرداد، بازار تهران، بازار شیرازی، مسجد میرزاموسی

۰۹۳۳۵۱۰۲۰۹۱

۰۲۱-۵۵۶۳۶۰۰۰

ommeabiha.ir

mortezatehrani.ir

mortezatehrani.ir@gmail.com

و در پیام‌رسان‌ها: ۰۹۳۳۵۱۰۲۰۹۱

سخن آغاز

سلوک پاسخ‌گویی

۱. پرسش‌ها و پاسخ‌ها

۱۷	
۲۱	
۲۵	راه و راهنما
۲۵	تَوَلَّى وَتَبَرَّى
۲۶	تفکیک فعل از فاعل
۲۶	تشخیص الهام الهی از القای شیطانی
۲۷	لذتِ شب‌زنده‌داری
۲۸	آینهٔ قلب
۲۹	غبارروبی دل
۲۹	ذکر شریف «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»
۳۰	خرافه‌زدایی از دین
۳۰	ریاستِ قوهٔ عاقله بر قوای دیگر
۳۱	محبت الهی
۳۱	رهایی از قید و بندِ محسوسات
۳۲	غذای عقل و قلب و روح
۳۲	پرگویی و سریع صحبت کردن
۳۲	آرامش دل
۳۲	زنگارزدایی از آینهٔ دل
۳۳	اولین گام
۳۳	رجوع به عالم
۳۴	منزل استیجاری
۳۴	مردن دل
۳۴	زنده شدن دل

۳۴	تک افتادن
۳۵	آثار محبت
۳۵	شادی باطنی
۳۵	کم خوردن
۳۶	مقدار خواب
۳۶	عادت به کم خوردن
۳۶	فقر روحی
۳۶	جهاد با نفس
۳۷	کُمای معنوی
۳۷	تربیت دینی فرزندان
۳۸	تقویت خداشناسی
۳۸	ارتباط با بی نهایت
۳۸	افزایش تمرکز
۳۹	پرهیز از عادت در عبادت
۳۹	سیرالی الله
۳۹	تغییر خود
۳۹	اخلاص در مرحله اول
۴۰	سکوت و کم حرفی
۴۰	رهایی از رؤیای باطل
۴۰	ترک رذایل اخلاقی
۴۱	شناخت یزید زمان
۴۱	مهم ترین توصیه اخلاقی
۴۲	تقوای عقلایی
۴۲	اُنس با قرآن
۴۲	کافی نبودن اراده
۴۳	دوام ذکر
۴۳	تعارض محبت ها
۴۴	ضرورت مربی سلوکی
۴۵	انجام وظیفه دینی با اطمینان
۴۵	خشوع نسبت به خداوند سبحان
۴۶	خشکاندن تکبر
۴۶	آزمایشگاه معنوی

۴۶	بلوغ عرفانی
۴۷	ایمان محققانه
۴۷	نفس دلیل تراش
۴۷	ترس از آفات قوه خیال
۴۸	صابرو شاکر واقعی
۴۸	تقویت عقل
۴۸	نقش دعا
۴۸	تتمیم مکارم اخلاق
۴۹	شمه‌ای از عصمت کلی
۵۰	ترجیح رضای حق تعالی
۵۱	خالص کردن نیت
۵۲	رذائل اخلاقی؛ عینک رنگی
۵۳	ذکر قلبی
۵۳	تربیت کودک
۵۴	نقطه شروع
۵۴	پیوند علم و عمل
۵۵	سرمایه عمر
۵۶	لگام زدن بر قوه شهویه
۵۷	نردبان لذت عقلانی
۵۸	در محضر خدا
۵۹	استقرار در توحید
۵۹	إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ
۶۱	تطهیر آینه دل از رذایل
۶۲	استعداد خلیفه الله شدن
۶۲	حفظ زبان از آفات آن
۶۳	معاشرت با مردم
۶۴	دروغگویی در نماز
۶۷	درمان ریا
۶۸	به سخن بنگر نه به گوینده
۷۰	گریختن از ورشکستگی معنوی
۷۱	مسلمان خوب
۷۲	خودسازی در جوانی

۷۳	نشاط در عبادات
۷۴	میوه‌های معنوی نهال ایمان
۷۶	اجتناب از غذاهای شبه‌ناک
۷۸	دوست خدا
۷۹	پناهگاه
۷۹	تقویت محبت الهی
۸۰	سیر معنوی انسان
۸۲	تعمیق معنای زندگی
۸۲	مقام رضا
۸۳	تخلیه
۸۴	ای کاش با شما بودم
۸۶	تکامل تدریجی
۸۷	تغییر سلیقه معنوی
۸۷	سوء تغذیه معنوی
۸۸	راه خدا و راه شیطان
۸۸	اولین ریاضت
۹۰	ظرفیت انسان
۹۱	روان‌شناسی
۹۱	کیمیای معنوی
۹۳	آشکارشدن حقایق توحیدی
۹۵	خودشناسی و معرفت نفس
۹۶	واکسیناسیون معنوی
۹۷	ترک تعلق از علفزار دنیا
۹۹	جنابت روح
۹۹	عارف به حقایق حق الهیه
۱۰۰	آغاز ترکیه نفس
۱۰۰	سبک باران
۱۰۰	به صورت انسان
۱۰۲	روزمرگی
۱۰۴	عدم دسترسی به مربی الهی
۱۰۵	حمام روح
۱۰۵	غربت‌کده دنیا

۱۰۶	تقویت قوای فکری
۱۰۷	لا تَكَرَّرْ فِي التَّجَلَّى
۱۰۷	هوای نفس در لباس انگیزه‌های معنوی
۱۰۸	اثر تغذیه در سرنوشت انسان
۱۱۱	حیات طیبه
۱۱۳	حضور قلب در نماز
۱۱۴	کمال عقل نظری و عملی
۱۱۶	سه دشمن انسان
۱۱۶	ذره بین معنوی
۱۱۷	نفی خواطر
۱۱۸	هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي
۱۱۸	خدا شاهد و ناظر است
۱۱۹	عیاق معنوی
۱۲۰	زکام معنوی
۱۲۱	آلودگی نفس؛ مانع پذیرش حقایق
۱۲۳	رهایی از دخمه جسم
۱۲۴	گلزار هوای نفس و گلزار اخلاق و عرفان
۱۲۵	سائر الی الله و سائر الی النار
۱۲۶	قرب مادی و معنوی
۱۲۷	شروع
۱۲۷	زمان و تجرد روح
۱۲۹	انفاق بهترین‌ها
۱۳۰	بی‌هوشی نسبت به غیر خدا
۱۳۳	فکر را ادامه دهید
۱۳۴	کمال توحید
۱۳۵	بوی خدا
۱۳۸	مبارزه با نفس اماره
۱۳۸	تجارت معنوی
۱۳۹	راهکار مبارزه با استعمار فرهنگی
۱۴۰	زمینه عقلانیت و زمینه جهالت
۱۴۱	أَفْضَلُ تَفْضِيلٍ فِي ذِكْرِ «اللهُ أَكْبَرُ»
۱۴۳	جمع سالم دو روایت

- ۱۴۴ محبوب خدا
 ۱۴۴ جدایی از گهواره بدن
 ۱۴۶ اول مشاهده نور، بعد دیدن سایه
 ۱۴۸ زمان بیداری
 ۱۴۹ شهود معیت حق تعالی
 ۱۵۰ معنویت درونی
 ۱۵۱ ریاست عقل بر قوای دیگر
 ۱۵۲ محجوب از خداوند سبحان
 ۱۵۴ ولایت خداوند سبحان یا ولایت شیطان
 ۱۵۵ رهایی از تمایلات نفسانی
 ۱۵۶ افعال و کردار خدایی
 ۱۵۷ رنگ خدایی
 ۱۵۸ رام کردن قوه خیال
 ۱۵۸ غروب اغیار از دل سالک الهی
 ۱۵۹ حال و مقام در تربیت نوجوانان
 ۱۵۹ جهل مرکب در اعتقادات
 ۱۵۹ رهایی از عجب
 ۱۶۰ خداپرست واقعی
 ۱۶۰ قلب واحد
 ۱۶۰ نقش گناه در معرفت شناسی
 ۱۶۱ آخور محسوسات
 ۱۶۱ حجاب اکبر
 ۱۶۱ مهلک ترین بیماری روح
 ۱۶۱ ملاک علم مُرکبی
 ۱۶۲ نحو القلوب
 ۱۶۲ من نزدیکم
 ۱۶۲ پیمودن قوس صعود
 ۱۶۳ منتهای آرزوی ما
 ۱۶۳ کارکرد ریاضیات و فلسفه
 ۱۶۳ راه وصول به لذت عقلی
 ۱۶۴ بیرون کردن اغیار
 ۱۶۴ احساس شرم و حیا نسبت به خداوند سبحان

۱۶۴	مرتع شیطان
۱۶۵	محبوب‌ترین محبوب
۱۶۵	انسان؛ موجودی ابدی
۱۶۵	نزدیک‌ترین راه برای نزدیک شدن به خدای سبحان
۱۶۶	چین و چروک روح
۱۶۶	بیمه
۱۶۷	رام کردن اسب چموش اراده
۱۶۷	رشد امیدواری
۱۶۷	مراقبه و محاسبه
۱۶۸	بهترین مدرسه را انتخاب کنید
۱۶۸	رهزنان معنوی
۱۶۸	تفسیر نور
۱۶۹	کشا و رزان معنوی
۱۶۹	تشخیص فوری
۱۷۰	بصیرت
۱۷۰	ابدیت
۱۷۰	حج تمتع
۱۷۱	راهکاری برای فهم متون دینی
۱۷۱	طهارت باطنی
۱۷۲	احکام مقام تحلیه
۱۷۲	إلهی لا تکلنی إلی نفسی
۱۷۳	بی پاسخ

۱۷۵	۲. حاشیه‌ها
۱۷۵	سنت نیکو
۱۷۵	خاطره‌ای از حج
۱۷۷	غرق در نعمت
۱۷۸	درباره شخصیت آیت الله خامنه‌ای
۱۸۰	منتهی الآمال
۱۸۰	توصیه حضرت بقیة الله ارواحنا له الفداء
۱۸۲	چراغ عقل
۱۸۲	هم دنیا هم آخرت

سخن آغاز

«أَوَمَنْ كَانَ مِيتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا؛ أَيَا كَسَىٰ مَرْدَةٍ بُوْد، سپس او را زنده کردیم و نوری برایش قرار دادیم که با آن در میان مردم راه برود، همانند کسی است که در تاریکی ها است و از آن خارج نمی شود؟»^۱

اگر می پنداشتیم که این راه نهایی دارد و روزی معانی تمام خواهد شد، شاید هرگز در این مسیر قدم نمی گذاشتیم. اهل معرفت می گویند که سیر به سوی خداوند به این معنا است که سالک چنان سیر کند که خدا را ببیند.

انسان بخواهد یا نخواهد در این دنیا سائر است: یا سائر الی التار است یا سائر الی الله. زمانی می توان گفت که سالک در مسیر حق است که به مقصدی برسد که خدای متعال او را برای آن مقصد خلق کرده است. اکنون که ترجمات دنیای مادی، چشم و گوش و سایر مدركات ما را تخدیر کرده است و مانع از آن می شود که حقایق عالم را همان طور که هست دریابیم، ضرورت وجود مربی بیش از هر زمان دیگری احساس می شود. امام سجاد صلوات الله علیه فرمود: «لَا بُدَّ لِلْمُؤْمِنِ مِنْ حَكِيمٍ يُرْشِدُهُ»^۲ برای مؤمن چاره ای نیست، مگر آنکه همان اول حرکتش مربی و استاد بگیرد تا هر چه در این راه تلاش می کند، دریافتی مثبت داشته باشد.

به کوی عشق، مَنِه بی دلیل راه قدم
که من به خویش، نمودم صد اهتمام و نشد^۳

۱. انعام: آیه ۱۲۲.

۲. علامه محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، بیروت، موسسه الوفا، جلد ۷۵، ص ۱۵۹.

۳. حافظ.